

V Praze dne 18. 4. 2024

Vážený pane prezidente,

ještě v listopadu 2022 předseda vlády Petr Fiala zcela jasně a správně slíbil, že věk odchodu do důchodu se zvyšovat nebude. Nyní se však vláda snaží veřejnosti namluvit, že důchodový systém je před kolapsem a bez zvýšení věku odchodu do důchodu zcela neudržitelný, přestože se oproti listopadu 2022 demografická data nijak nezměnila. Totéž vládní politici ODS a TOP 09 tvrdili i v roce 2010, ale hnutí ANO později názorně prokázalo, že s dobrou hospodářskou politikou a důsledným výběrem daní může být stávající systém udržitelný. Tezi o neudržitelnosti důchodového systému proto zásadně odmítáme a lze ji vyvrátit i na základě dat.

Česká republika v těchto letech na důchody vydává cca 8 % HDP, což nás řadí mírně nad průměr zemí OECD, který je okolo 7,7 %. Zároveň neplatí argument, že s odchodem silných populačních ročníků by výdaje stouply natolik, že by byl systém v celkovém komplexu neufinancovatelný. V době odchodu populačně silných, takzvaných Husákových dětí do důchodu stoupne dočasně podíl veřejných výdajů na HDP dle Národní rozpočtové rady na 11,5 %, což je ale stále méně, než už vydávají země, jako je například Rakousko (13 %), Francie (14,5 %) nebo Itálie (15,9 %).

Uvážíme-li, že podíl šedé ekonomiky v České republice je podle relevantních studií cca 10 % HDP, není cestou k zajištění důchodů prodlužování věku odchodu do důchodu na evropské rekordy, ale právě snižování podílu šedé ekonomiky, důsledný výběr daní, snižování provozních výdajů ministerstev, Úřadu vlády České republiky a dalších státních institucí, stejně jako podpora dlouhodobého hospodářského růstu a porodnosti prostřednictvím prorodinné politiky nebo nový zdroj přímého financování důchodů s garancí státu (takzvaný investiční pilíř), jehož vizi jsme Vám představili. Spočívá v tom, že navrhujeme hledat zdroje tak, že budeme motivovat ekonomicky aktivní lidi, kteří by si dobrovolně spořili na stáří a přinesli tím během další generace nové peníze do systému. Pilíř je možné rozvést do řady variant, včetně té, že by do něj přispíval povinně zaměstnavatel a vytvářel další motivaci. Na rozdíl od pilíře Nečasovy reformy by byl garantovaný nebo spravovaný státem.

Už před 14 lety, v roce 2010, tehdejší vláda ODS a TOP 09 strašila, že důchodový systém je před kolapsem, což lze dohledat i v mediálních výstupech. Když hnutí ANO v roce 2014 poprvé vstupovalo do vlády, byl důchodový systém skutečně v deficitu 48,87 mld. Kč. Díky aktivní podpoře hospodářského růstu a podpoře růstu mezd a platů se podařilo, že byl systém postupně vyrovnaný a dvakrát dokonce dosáhl přebytku. V roce 2018 hovoříme o přebytku 18,6 mld. Kč a v roce 2019 o přebytku 16,4 mld. Kč. Po covidovém propadu jsme nynější vládě v roce 2021 předali téměř vyrovnaný důchodový systém (-2,26 mld. Kč).

Pro hnutí ANO byli vždy prioritou nejen mladé rodiny s dětmi, zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, ale samozřejmě také senioři.

Rétorika vlády je ale dlouhodobě založena na vyvolávání strachu a obav o budoucnost. Plošné a historicky nejvyšší zvyšování daní vláda založila na tvrzení, že českým veřejným financím hrozí bankrot. Přitom jsme zemi předávali jako šestou nejméně zadluženou v EU v poměru k HDP a dnes jsme devátí. Kroky, jako je odstranění fenoménu výplat na ruku a šedé ekonomiky jako

takové, nezbytné pro příjmovou stránku rozpočtu, jsou vládou podceňovány, čímž se trestuhodně připravuje o významné zdroje financování důchodového systému.

Přístup vládní koalice, která se zaměřuje výhradně na výdajovou stranu, je pro nás neakceptovatelný. Vláda pouze snižuje životní úroveň seniorů, mění výpočet valorizace důchodů, čímž reálně snižuje i starobní důchody a zvyšuje ohrožení lidí chudobou.

Kategoricky odmítáme zvýšení hranice věku odchodu do důchodu. Pro hnutí ANO je naprosto zásadní a nepřekročitelné, aby věkový strop zůstal na 65 letech a dále se nezvyšoval, aby se neměnil valorizační mechanismus v neprospěch seniorů a aby vláda nepřikročila k omezování výchovního. Zároveň požadujeme, aby se podmínky pro odchod do předčasného důchodu změnil zpět do podoby, v jaké byly před asociálním zásahem vlády Petra Fialy, a podstatné rozšíření seznamu náročných profesí. Tento náš postoj je dlouhodobý a mrzí nás dezinterpretace závěrů z minulého jednání, proti které jsme se okamžitě ohradili, ať už slovy předsedkyně poslaneckého klubu Aleny Schillerové přímo na tiskové konferenci, nebo následně po zaslání zápisu z jednání.

Premiér Petr Fiala a další zástupci vládní koalice se již vyjádřili, že si – bez ohledu na naše návrhy – svou verzi parametrických změn důchodového systému prohlašují silou. Názor opozice je jim tedy zcela zjevně lhostejný.

Pokud skutečně bude prosazena silou, jak avizuje premiér Petr Fiala, jsme připraveni po návratu do vlády vše vrátit na důstojnou úroveň.

Po posledních mediálních vystoupeních premiéra Petra Fialy a ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky však nevidíme smysl v pokračování jednání na úrovni vláda a opozice. V tomto kontextu a na základě výše uvedeného jsme jako hnutí ANO dospěli k závěru, že další jednání na téma úprav důchodového systému je v tomto formátu naprosto bezpředmětné.

Vážený pane prezidente, pevně věříme, že naše argumenty a stanovisko přijmete s pochopením. Jsme samozřejmě připraveni naši pozici Vám osobně vysvětlit.

S úctou

Karel Havlíček
první místopředseda hnutí ANO

Alena Schillerová
místopředsedkyně hnutí ANO

Vážený pan
Petr Pavel
prezident České republiky
Kancelář prezidenta republiky
Hrad I., nádvoří č. p. 1, Hradčany
119 08 Praha 1